

32004L0037

L 158/50

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

30.4.2004

DYREKTYWA 2004/37/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 29 kwietnia 2004 r.****w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG)****(wersja skodyfikowana)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 137 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Rady 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych przy pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG) ⁽³⁾ była kilkakrotnie istotnie zmieniana ⁽⁴⁾. W interesie jasności i racjonalności rzeczona dyrektywa powinna zostać zatem skodyfikowana.
- (2) Spełnienie minimalnych wymagań mających na celu zapewnienie lepszych warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do ochrony pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów jest kluczowe dla zagwarantowania zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, ma na celu również zapewnienie minimalnego poziomu ochrony dla wszystkich pracowników we Wspólnocie.
- (3) Niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu ust. 1 art. 16 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy ⁽⁵⁾. Zatem przepisy tej dyrektywy stosuje się w całości do narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów niniejszej dyrektywy.
- (4) Dz.U. C 368 z 20.12.1999, str. 18.
- (5) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 2 września 2003 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 30 marca 2004 r.
- (6) Dz.U. L 196 z 26.7.1990, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 1999/38/WE (Dz.U. L 138 z 1.6.1999, str. 66).
- (7) Patrz: załącznik IV, część A.
- (8) Dz.U. L 183 z 29.6.1989, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).
- (9) Należy stworzyć spójny poziom ochrony przed zagrożeniami związanymi z czynnikami rakotwórczymi lub mutagenami dla całej Wspólnoty. Ten poziom ochrony powinien być utworzony nie przez szczegółowe wymagania nakazowe, lecz przez ramy zasad ogólnych mających na celu umożliwienie Państwom Członkowskim spójne zastosowanie wymagań minimalnych.
- (10) Zarodki mutagenów komórkowych są substancjami, które mogą powodować stałe zmiany w ilości lub budowie materiału genetycznego komórek skutkujące zmianami cech fenotypu takiej komórki, które mogą być przekazywane powstającym z nich komórkom pochodnym.
- (11) Z uwagi na mechanizm działania zarodków mutagenów komórkowych możliwe jest wywoływanie przez nie skutków rakotwórczych.
- (12) Załącznik VI do dyrektywy Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych ⁽⁶⁾ zawiera kryteria klasyfikacji i oznakowania każdej substancji.
- (13) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/45/WE z dnia 31 maja 1999 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących klasyfikacji, pakowania i etykietowania niebezpiecznych preparatów ⁽⁷⁾, zawiera szczegółowe informacje na temat kryteriów klasyfikacji i procedur oznakowania tego rodzaju preparatów.
- (14) We wszystkich sytuacjach pracy pracownicy muszą być chronieni przed preparatami zawierającymi jeden lub więcej środków rakotwórczych lub mutagenów oraz przed związkami rakotwórczymi i mutagennymi powstającymi podczas pracy.
- (15) Dla niektórych środków konieczne jest uwzględnienie wszystkich dróg wchłaniania, włącznie z możliwością penetracji przez skórę, w celu zapewnienia najlepszego możliwego poziomu ochrony.
- (16) Dz.U. 196 z 16.8.1967, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 807/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 36).
- (17) Dz.U. L 200 z 30.7.1999, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

- (11) Pomimo że obecna wiedza naukowa nie pozwala na określenie poziomu, poniżej którego zagrożenie zdrowia przestaje istnieć, zmniejszenie narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów ograniczy owo zagrożenie.
- (12) Aby przyczynić się do zmniejszenia tego zagrożenia, należy ustanowić wartości dopuszczalne i inne przepisy bezpośrednio z nimi związane w stosunku do wszystkich czynników rakotwórczych lub mutagenów, co do których pozwalają na to dostępne informacje, włącznie z danymi naukowymi i technicznymi.
- (13) Wartości dopuszczalne narażenia zawodowego muszą być uważane za ważny składnik ogólnych systemów ochrony pracowników. Takie wartości dopuszczalne muszą być aktualizowane zawsze, kiedy staje się to konieczne w świetle nowych danych naukowych.
- (14) W ochronie zdrowia pracowników powinna być stosowana zasada ostrożności.
- (15) W celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, narażonych na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów, środki zapobiegawcze muszą zostać podjęte.
- (16) Niniejsza dyrektywa stanowi praktyczny aspekt realizacji społecznego wymiaru rynku wewnętrznego.
- (17) Zgodnie z decyzją Rady 74/325/EWG⁽¹⁾ Komisja zasięgnęła opinii Komitetu Doradczego do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w celu sporządzenia propozycji dyrektyw objętych niniejszą dyrektywą.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie narusza zobowiązań Państw Członkowskich dotyczących terminów transpozycji określonych w części B załącznika IV,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

1. Celem niniejszej dyrektywy jest ochrona pracowników przed zagrożeniem ich zdrowia i bezpieczeństwa wynikającego bądź mogącego wyniknąć z narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów w miejscu pracy, a także zapobieganie takiemu zagrożeniu.

Ustala ona szczególne wymagania minimalne w tym zakresie, włącznie z wartościami dopuszczalnymi.

⁽¹⁾ Dz.U. L 185 z 9.7.1974, str. 15. Decyzja uchylona decyzją Rady z dnia 22 lipca 2003 r. (Dz.U. C 218 z 13.9.2003, str. 1).

2. Niniejsza dyrektywa nie stosuje się do pracowników, którzy narażeni są tylko na działanie promieniowania, objętych Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

3. Dyrektywa 89/391/EWG stosuje się w pełni do całego zakresu wymienionego w ust. 1, bez wpływu na zastosowanie bardziej surowych i/lub szczegółowych przepisów zawartych w niniejszej dyrektywie.

4. W odniesieniu do azbestu, którym zajmuje się dyrektywa 83/477/EWG⁽²⁾, przepisy niniejszej dyrektywy obowiązują zawsze, gdy są bardziej korzystne dla bezpieczeństwa i higieny pracy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

a) „czynnik rakotwórczy” oznacza:

- i) substancję, która spełnia kryteria klasyfikacji jako czynnik rakotwórczy kategorii 1 lub 2, określony w załączniku VI do dyrektywy 67/548/EWG;
- ii) preparat składający się z jednej lub więcej substancji, o których mowa w ppkt i), jeżeli stężenie jednej lub więcej poszczególnych substancji spełnia wymagania stężeń granicznych preparatu jako czynnika rakotwórczego kategorii 1 lub 2 określonych albo:

w załączniku I do dyrektywy 67/548/EWG, albo

w części B załącznika II do dyrektywy 1999/45/WE, jeżeli substancja lub substancje nie występują w załączniku I do dyrektywy 67/548/EWG lub występują w nim bez stężeń granicznych;

- iii) substancję, preparat lub proces wymieniony w załączniku I do niniejszej dyrektywy, a także substancję lub preparat powstały w wyniku procesów wymienionych w tym załączniku;

b) „mutagen” oznacza:

- i) substancję, która spełnia kryteria klasyfikacji jako mutagen kategorii 1 lub 2 określony w załączniku VI do dyrektywy 67/548/EWG;
- ii) preparat składający się z jednej lub więcej substancji, o których mowa w ppkt i), jeżeli stężenie jednej lub więcej poszczególnych substancji spełnia wymagania stężeń granicznych preparatu jako mutagenu kategorii 1 lub 2 określonych albo:

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 8 dyrektywy 80/1107/EWG) (Dz.U. L 263 z 24.9.1983, str. 25). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 97 z 15.4.2003, str. 48).

w załączniku I do dyrektywy 67/548/EWG, albo

w części B załącznika II do dyrektywy 1999/45/WE, jeżeli substancją lub substancje nie występują w załączniku I do dyrektywy 67/548/EWG lub występują w nim bez stężeń granicznych;

- (c) „wartość dopuszczalna” oznacza, o ile nie określono inaczej, granicę średniej ważonej w czasie stężenia czynnika „rakovotwórczego lub mutagenu” w powietrzu w obrębie strefy oddychania pracownika w odniesieniu do określonego okresu referencyjnego określonego w załączniku III do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 3

Zakres zastosowania – określenie i ocena zagrożeń

1. Niniejsza dyrektywa stosuje się do czynności, w czasie których pracownicy są lub mogą być narażeni na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów w związku ze swoją pracą.

2. W przypadku każdej czynności, która może narażać pracownika na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów, określa się charakter, stopień i czas trwania takiego kontaktu w celu umożliwienia oceny zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa pracownika oraz ustanowienia środków, które należy podjąć.

Ocenę ponawia się systematycznie oraz w każdym przypadku, kiedy zachodzi jakakolwiek zmiana warunków, które mogą mieć wpływ na narażenie pracownika na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów.

Na życzenie odpowiedzialnych organów pracodawca dostarcza informacje wykorzystane przy dokonywaniu oceny.

3. Podczas dokonywania oceny zagrożenia uwzględnia się wszystkie inne sposoby narażenia, na przykład takie jak wchłanianie do skóry i/lub przez nią.

4. Podczas przeprowadzania oceny pracodawca zwraca szczególną uwagę na czynniki wpływające na stan zdrowia i bezpieczeństwo szczególnie zagrożonych pracowników oraz uwzględnia, między innymi, potrzebę niezatrudniania tych pracowników w miejscach, w których mogą być narażeni na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów.

ROZDZIAŁ II

OBOWIĄZKI PRACODAWCY

Artykuł 4

Zmniejszenie i zastąpienie

1. Pracodawca zmniejsza zużycie czynnika rakotwórczego lub mutagenu w miejscu pracy, szczególnie poprzez zastąpienie ich, w miarę istnienia technicznych możliwości, substancją, preparatem lub procesem, który podczas użytkowania jest bezpieczny lub jest mniej niebezpieczny dla zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, w zależności od przypadku.

2. Pracodawca, na wniosek, przedkłada wyniki swoich badań odpowiednim organom.

Artykuł 5

Zapobieganie i zmniejszenie narażenia

1. Jeżeli wyniki oceny, o której mowa w art. 3 ust. 2, wykazują, że istnieje zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa pracowników, trzeba zapobiegać narażeniu pracowników.

2. Jeżeli z przyczyn technicznych niemożliwe jest zastąpienie czynnika rakotwórczego lub mutagenu substancją, preparatem lub procesem, który podczas użytkowania jest bezpieczny lub jest mniej niebezpieczny dla zdrowia lub bezpieczeństwa pracownika, pracodawca zapewnia, że czynnik rakotwórczy lub mutagen, w miarę istnienia technicznych możliwości, jest wytwarzany i używany w systemie zamkniętym.

3. Jeżeli z przyczyn technicznych nie jest możliwe zastosowanie systemu zamkniętego, pracodawca zapewnia, aby narażenie pracowników zostało zmniejszone do tak niskiego poziomu, na jaki pozwalają możliwości techniczne.

4. Narażenie nie może przekraczać wartości dopuszczalnej czynnika rakotwórczego określonej w załączniku III.

5. Wszędzie tam, gdzie używany jest czynnik rakotwórczy lub mutagen, pracodawca stosuje następujące środki:

- a) ograniczenie ilości czynnika rakotwórczego lub mutagenu w miejscu pracy;
- b) utrzymanie na jak najniższym poziomie liczby pracowników, którzy są lub mogą być narażeni;
- c) zaprojektowanie takich procesów pracy i środków kontroli technicznej, by uniknąć lub obniżyć do minimum powstawanie czynników rakotwórczych lub mutagenów w miejscu pracy;
- d) pozbywania się substancji rakotwórczych lub mutagenów w miejscu ich powstawania, do miejscowego wyciągu lub ogólnego systemu wentylacji stosowne i zgodne z wymogami ochrony zdrowia i środowiska;
- e) wykorzystanie istniejących stosownych procedur pomiaru czynników rakotwórczych lub mutagenów, szczególnie w celu wczesnego wykrywania nadmiernego zagrożenia powstałego w wyniku nieprzewidywalnego zdarzenia lub wypadku;
- f) zastosowania właściwych metod i procedur pracy;
- g) zbiorowe działania ochronne i/lub, tam gdzie nie można uniknąć kontaktu za pomocą innych środków, indywidualne działania ochronne;
- h) środki higieny, szczególnie regularne czyszczenie podłóg, ścian i innych powierzchni;
- i) informowanie pracowników;

- j) ograniczenie miejsc zagrożonych i zastosowanie odpowiednich znaków ostrzegawczych, włącznie ze znakami „zakaz palenia” w miejscach, w których pracownicy są lub mogą być narażeni na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów;
- k) nakreślenie planów działania w nagłych wypadkach, które mogą wynikać z nadmiernego narażenia;
- l) sposoby bezpiecznego przechowywania, przeładunku i transportu odpadów, szczególnie poprzez zastosowanie pojemników szczelnie zamkniętych i oznakowanych w sposób czytelny i widoczny;
- m) sposoby bezpiecznego gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów przez pracowników, włącznie z zastosowaniem pojemników szczelnie zamkniętych i oznakowanych w sposób czytelny i widoczny.

Artykuł 6

Informowanie właściwych organów

Jeżeli wyniki oceny, o której mowa w art. 3 ust. 2, wykazają, że istnieje zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, pracodawcy udostępniają, na wniosek, właściwym organom odpowiednie informacje na temat:

- a) prowadzonych działalności i/lub procesów przemysłowych, włącznie z powodami, dla których wykorzystywane są czynniki rakotwórcze lub mutageny;
- b) ilości produkowanych lub wykorzystywanych substancji lub preparatów zawierających czynniki rakotwórcze lub mutageny;
- c) liczby narażonych pracowników;
- d) podjętych środków zapobiegawczych;
- e) typu używanego sprzętu ochronnego;
- f) charakteru i stopnia kontaktu;
- g) przypadków zastąpienia.

Artykuł 7

Nieprzewidziane narażenie

1. W razie nieprzewidywanego zdarzenia lub wypadku, który może spowodować nadmierne narażenie pracowników, pracodawca powiadamia o tym pracowników.
2. Do czasu przywrócenia normalnej sytuacji i usunięcia przyczyn występowania nadmiernego narażenia:
 - a) na zagrożonym terenie wolno pracować tylko tym pracownikom, którzy są niezbędni dla dokonania napraw i innych koniecznych prac;
 - b) pracownicy ci wyposażeni są w ubrania ochronne i indywidualny sprzęt ochrony dróg oddechowych, które muszą używać; narażenie nie może być ciągłe i konieczny czas jego trwania, dla każdego pracownika, powinien być jak najkrótszy;
 - c) pracownikom bez środków ochronnych zabrania się wstępu na zagrożony teren.

Artykuł 8

Przewidywalne narażenie

1. W przypadku niektórych czynności, takich jak konserwacja, kiedy można przewidzieć, że jest możliwość znacznego wzrostu narażenia pracowników i kiedy wykorzystano już wszystkie inne techniczne środki zapobiegawcze mające na celu zmniejszenie narażenia pracowników, pracodawca, po konsultacji z pracownikami i/lub z ich przedstawicielami w przedsiębiorstwie lub zakładzie, określa, bez uszczerbku dla odpowiedzialności pracodawcy, niezbędne środki, by możliwie jak najbardziej skrócić czas trwania narażenia pracowników, a także zapewnić ochronę pracowników w czasie wykonywania tych czynności.

Zgodnie z akapitem pierwszym pracownicy, których to dotyczy, wyposażeni są w ubrania ochronne i indywidualne środki ochrony dróg oddechowych, których muszą używać tak długo, jak długo utrzymuje się nadmierne zagrożenie; to narażenie nie może być ciągłe, a jego czas ograniczony jest do minimum dla każdego pracownika.

2. Odpowiednie środki zostają podjęte, by zapewnić, że teren, na którym wykonuje się czynności, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, był wyraźnie oddzielony i oznaczony oraz, za pomocą innych środków, by osoby niepowołane nie miały wstępu na ten teren.

Artykuł 9

Wstęp na teren zagrożenia

Pracodawca podejmuje odpowiednie środki, by zapewnić, że na terenach, na których mają miejsce czynności, w odniesieniu do których wyniki oceny, o której mowa w ust. 2 art. 3, wykazują istnienie zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, mieli wstęp wyłącznie ci pracownicy, którzy ze względu na swoją pracę lub obowiązki muszą mieć tam wstęp.

Artykuł 10

Higiena i ochrona osobista

1. W przypadku wszystkich czynności, co do których zachodzi niebezpieczeństwo skażenia czynnikami rakotwórczymi lub mutagenymi, pracodawcy zobowiązani są do podjęcia odpowiednich działań w celu zapewnienia, by:
 - a) pracownicy nie jedli, nie pili oraz nie palili na terenie, gdzie występuje niebezpieczeństwo skażenia czynnikami rakotwórczymi lub mutagenami;
 - b) pracownicy byli wyposażeni w odpowiednie ubrania ochronne lub inne odpowiednie ubrania specjalne;
 - c) zapewniono oddzielne miejsca do przechowywania ubrań ochronnych i ubrań codziennych;
 - d) zapewniono pracownikom stosowne i odpowiednie łazienki oraz urządzenia sanitarne;

- e) sprzęt ochronny był odpowiednio przechowywany we właściwych i wyraźnie określonych miejscach i aby był on sprawdzany i czyszczony, w miarę możliwości przed, a obowiązkowo po każdym użyciu;
 - f) uszkodzony sprzęt był naprawiony lub wymieniony przed dalszym użyciem.
2. Pracownicy nie mogą być obciążani kosztami działań określonych w ust. 1.

Artykuł 11

Informowanie i szkolenie pracowników

1. Pracodawca podejmuje odpowiednie środki, by zapewnić pracownikom i/lub ich przedstawicielom w przedsiębiorstwie lub zakładzie odpowiednie i wyczerpujące szkolenie na podstawie wszystkich dostępnych informacji, szczególnie w postaci informacji i instrukcji dotyczących:
- a) potencjalnego zagrożenia zdrowia, z uwzględnieniem dodatkowego ryzyka wynikającego z palenia tytoniu;
 - b) środków, które należy podjąć, aby zapobiec narażeniu;
 - c) wymogów higieny;
 - d) używania sprzętu i ubrań ochronnych;
 - e) kroków, które powinni podjąć pracownicy, wliczając ratowników, w razie zagrożenia lub w celu zapobiegania zagrożeniu.

Szkolenie:

— uaktualnia się, tak aby brać pod uwagę nowe lub zmienione zagrożenia, oraz

— w razie potrzeby, okresowo powtarza.

2. Pracodawcy informują pracowników o instalacjach i związanych z nimi pojemnikach zawierających substancje rakotwórcze lub mutageny, zapewniają, aby wszystkie pojemniki, opakowania i urządzenia zawierające substancje rakotwórcze lub mutageny były wyraźnie i czytelnie oznakowane oraz aby umieszczono na nich wyraźnie widoczne znaki ostrzegawcze.

Artykuł 12

Informowanie pracowników

Podejmuje się odpowiednie środki, by zapewnić, że:

- a) pracownicy i/lub wszyscy ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie lub zakładzie mogli sprawdzić, czy niniejsza dyrektywa jest stosowana, i żeby mogli uczestniczyć w jej stosowaniu, szczególnie w odniesieniu do:
 - i) skutków, jakie dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników będzie miał wybór, noszenie i używanie sprzętu oraz ubrań ochronnych, bez uszczerbku dla odpowiedzialności pracodawcy za określenie skuteczności sprzętu i ubrań ochronnych;

- ii) środków określonych przez pracodawcę, o których mowa w art. 8 ust. 1, bez uszczerbku dla odpowiedzialności pracodawcy za ustalenie takich działań;
- b) pracownicy i/lub wszyscy ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie lub zakładzie byli niezwłocznie informowani o przypadkach nadmiernego narażenia, włącznie z tymi, o których mowa w art. 8, o ich przyczynach i o działaniach podjętych lub tych, które zostaną podjęte, dla przywrócenia normalnej sytuacji;
- c) pracodawca prowadził aktualny wykaz pracowników zajmujących się czynnościami, w odniesieniu do których wyniki oceny, o której mowa w art. 3 ust. 2, wykazują istnienie zagrożenia dla zdrowia lub bezpieczeństwa pracowników, wykazujący, w miarę dostępnych informacji, narażeniu, jakiemu zostali poddani;
- d) lekarz i/lub właściwe organy, a także wszystkie inne osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo i higienę pracy miały dostęp do wykazu, o którym mowa w lit. c);
- e) każdy pracownik miał dostęp do tych informacji, zawartych w wykazie, które go osobiście dotyczą;
- f) pracownicy i/lub wszyscy ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie lub zakładzie mieli dostęp do zbiorowej anonimowej informacji.

Artykuł 13

Konsultacje i udział pracowników

Konsultacje i udział pracowników i/lub ich przedstawicieli w sprawach objętych niniejszą dyrektywą odbywają się zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG.

ROZDZIAŁ III

PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 14

Kontrola zdrowia

1. Państwa Członkowskie ustanawiają, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką, ustalenia mające na celu przeprowadzanie odpowiedniej kontroli zdrowia pracowników, co do których wyniki oceny, o której mowa w art. 3 ust. 2, wykazują istnienie zagrożenia dla ich zdrowia lub bezpieczeństwa.

2. Ustalenia, o których mowa w ust. 1, zapewniają, że każdy pracownik jest poddany, w razie potrzeby, odpowiedniej kontroli zdrowia:

przed narażeniem,

w regularnych odstępach czasu po narażeniu.

Ustalenia te bezpośrednio pozwalają na zastosowanie środków higieny, zarówno indywidualnej, jak i zawodowej.

3. W przypadku stwierdzenia, że pracownik cierpi na zaburzenia, co do których można podejrzewać, że są wynikiem narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów, lekarz lub właściwe organy odpowiedzialne za kontrolę zdrowia pracowników mogą zażądać, aby inni pracownicy, którzy byli podobnie narażeni, zostali poddani kontroli zdrowia.

W takim przypadku ponowna ocena zagrożenia narażeniem przeprowadzona zostanie zgodnie z art. 3 ust. 2.

4. W razie przeprowadzania kontroli zdrowia należy prowadzić indywidualne rejestry medyczne, a lekarz lub właściwe organy odpowiedzialne za kontrolę zdrowia proponują działania ochronne lub zapobiegawcze w stosunku do poszczególnych pracowników.

5. Pracownikom należy udzielić informacji i porady na temat kontroli zdrowia, której mogą zostać poddani po zakończeniu narażenia.

6. Zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką:

pracownicy mają dostęp do wyników kontroli zdrowia, które ich dotyczą, oraz

zainteresowani pracownicy i pracodawca mogą zwrócić się o przegląd wyników kontroli zdrowia.

7. Praktyczne zalecenia na temat kontroli zdrowia pracowników podane są w załączniku II.

8. Wszystkie przypadki zachorowania na nowotwory, uznane, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką, za wynik zawodowego narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutageny, zgłaszane są właściwym organom.

Artykuł 15

Prowadzenie rejestrów

1. Wykaz, o którym mowa w art. 12 lit. c), oraz rejestry medyczne, o których mowa w art. 14 ust. 4, przechowuje się przez co najmniej 40 lat po zakończeniu narażenia, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką.

2. Dokumenty te udostępnia się właściwym organom, w przypadkach gdy przedsiębiorstwo zaprzestanie działalności, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką.

Artykuł 16

Wartości dopuszczalne

1. Rada, zgodnie z procedurami ustalonymi w art. 137 ust. 2 Traktatu, ustala wartości graniczne w dyrektywach, na podstawie dostępnych informacji, włącznie z danymi naukowymi i technicznymi, w odniesieniu do wszystkich tych czynników rakotwórczych lub mutagenów, co do których jest to możliwe oraz, w miarę potrzeby, ustala inne bezpośrednio związane przepisy.

2. Wartości graniczne i inne bezpośrednio związane przepisy są określone w załączniku III.

Artykuł 17

Załączniki

1. Załączniki I i III mogą być zmienione wyłącznie w zgodzie z procedurą ustaloną w art. 137 ust 2 Traktatu.

2. Poprawki do załącznika II o czysto technicznym charakterze, wynikające z postępu technicznego, zmian przepisów lub specyfikacji międzynarodowych i nowych odkryć w zakresie wiedzy o czynnikach rakotwórczych lub mutagenach przyjmuje się zgodnie z procedurą ustaloną w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.

Artykuł 18

Wykorzystywanie danych

Komisja ma dostęp do sposobu wykorzystywania informacji, o których mowa w art. 14 ust. 8, przez właściwe organy krajowe.

Artykuł 19

Powiadamianie Komisji

Państwa Członkowskie przekazują Komisji przepisy prawa krajowego, przyjęte w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 20

Uchylenie

Uchyła się dyrektywę 90/394/EWG, zmienioną dyrektywami, o których mowa w załączniku IV, część A niniejszej dyrektywy, nie naruszając zobowiązań Państw Członkowskich dotyczących terminów transpozycji określonych w części B załącznika IV niniejszej dyrektywy.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy rozumiane są jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i czytane zgodnie z tabelą korelacji w załączniku V.

Artykuł 21

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 22

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 29 kwietnia 2004 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

P. COX

Przewodniczący

W imieniu Rady

M. McDOWELL

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Spis substancji, preparatów i procesów*(Art. 2 lit. a) ppkt iii)*

1. Produkcja auraminy.
2. Praca, w czasie której dochodzi do kontaktu z aromatycznymi policyklicznymi węglowodorami znajdującymi się w sadzy węglowej, smole, paku lub dymie.
3. Praca, w czasie której dochodzi do kontaktu z pyłami, dymem i aerozolami powstałymi podczas wypalania i elektrycznego rafinowania surowek miedziowo-niklowych.
4. Silne kwasowe procesy zachodzące przy produkcji alkoholu izopropylowego.
5. Praca związana z kontaktem z pyłami drewna twardego ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Wykaz pewnych drewn twardych znajduje się w tomie 62 Monografii w sprawie oceny zagrożeń rakotwórczych dla ludzi „Pył drzewny i formaldehyd”, opublikowanej przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem, Lyon, 1995.

ZAŁĄCZNIK II

Praktyczne zalecenia dotyczące kontroli zdrowia pracowników*(Art. 14 ust. 7)*

1. Lekarz i/lub właściwe organy odpowiedzialne za kontrolę zdrowia pracowników, którzy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagenami, muszą być zaznajomieni z warunkami i okolicznościami takiego kontaktu u poszczególnych pracowników.
2. Kontrola zdrowia pracowników musi być przeprowadzana zgodnie z zasadami i praktykami medycyny pracy; musi ona obejmować następujące środki:
 - prowadzenie rejestru danych o medycznej i zawodowej przeszłości pracownika,
 - wywiad osobisty,
 - w razie potrzeby, stosowanie kontroli biologicznej, a także wykrywanie wczesnych i odwracalnych skutków.

W stosunku do pracowników objętych kontrolą zdrowia możliwe będzie postanowienie o dalszych badaniach, w świetle najnowszej wiedzy z zakresu medycyny pracy.

ZAŁĄCZNIK III

Wartości dopuszczalne i inne bezpośrednio związane przepisy

(Art. 16)

A. WARTOŚCI DOPUSZCZALNE NARAŻENIA ZAWODOWEGO

Nazwa czynnika	EINECS ⁽¹⁾	CAS ⁽²⁾	Wartości dopuszczalne		Notacja	Środki przejściowe
			mg/m ³ ⁽³⁾	ppm ⁽⁴⁾		
Benzen	200-753-7	71-43-2	3,25 ⁽⁵⁾	1 ⁽⁵⁾	Skóra ⁽⁶⁾	Wartość dopuszczalna: 3 ppm (= 9,75 mg/m ³) (do 27 czerwca 2003 r.)
Monomer chlorku winylu	200-831	75-01-4	7,77 ⁽⁵⁾	3 ⁽⁵⁾	–	–
Pył drewna twardego	–	–	5,00 ⁽⁵⁾ ⁽⁷⁾	–	–	–

⁽¹⁾ EINECS: Europejski spis istniejących substancji chemicznych o znaczeniu handlowym

⁽²⁾ CAS: Chemical Abstract Service Number

⁽³⁾ mg/m³ = miligram na metr sześcienny powietrza przy temp. 20 °C i 101,3 kPa (760 mm słupa rtęci).

⁽⁴⁾ ppm = część na million objętościowo w powietrzu (ml/m³)

⁽⁵⁾ Mierzone lub obliczone w odniesieniu do okresu referencyjnego ośmiu godzin.

⁽⁶⁾ Możliwy znaczny wkład w ogólne obciążenie ciała przez narażenie skórne.

⁽⁷⁾ Frakcja wdychana: jeżeli pyły drewna twardego są mieszane z innymi pyłami drzewnymi, wartość graniczna dotyczy wszystkich pyłów drzewnych obecnych w tej mieszaninie.

B. INNE BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE PRZEPISY

p.m.

ZAŁĄCZNIK IV

Część A**Uchylona dyrektywa wraz z późniejszymi zmianami***(o których mowa w art. 20)*

Dyrektywa Rady 90/394/EWG	(Dz.U. L 196 z 26.7.1990, str. 1)
Dyrektywa Rady 97/42/WE	(Dz.U. L 179 z 8.7.1997, str. 4)
Dyrektywa Rady 1999/38/WE	(Dz.U. L 138 z 1.6.1999, str. 66)

Część B**Terminy transpozycji do prawa krajowego***(o których mowa w art. 20)*

Dyrektywa	Termin transpozycji
90/394/EWG	31 grudnia 1992 r.
97/42/WE	27 czerwca 2000 r.
1999/38/WE	29 kwietnia 2003 r.

ZAŁĄCZNIK V

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 90/394/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)	art. 2 lit. a)
art. 2 lit. aa)	art. 2 lit. b)
art. 2 lit. b)	art. 2 lit. c)
art. 3–9	art. 3–9
art. 10 ust. 1 lit. a)	art. 10 ust. 1 lit. a)
art. 10 ust. 1 lit. b), zdanie pierwsze	art. 10 ust. 1 lit. b)
art. 10 ust. 1 lit. b), zdanie drugie	art. 10 ust. 1 lit. c)
art. 10 ust. 1 lit. c)	art. 10 ust. 1 lit. d)
art. 10 ust. 1 lit. d), zdanie pierwsze i drugie	art. 10 ust. 1 lit. e)
art. 10 ust. 1 lit. d), zdanie trzecie	art. 10 ust. 1 lit. f)
art. 10 ust. 2	art. 10 ust. 2
art. 11–18	art. 11–18
art. 19 ust. 1, akapit pierwszy	
art. 19 ust. 1, akapit drugi	
art. 19 ust. 1, akapit trzeci	
art. 19 ust. 2	art. 19
	art. 20
	art. 21
art. 20	art. 22
załącznik I	załącznik I
załącznik II	załącznik II
załącznik III	załącznik III
	załącznik IV
	załącznik V